

KARANTIINNE TAIMEKAHJUSTAJA

Bretziella fagacearum

Taimkahjustaja lühikirjeldus

B. fagacearum on seenhaigus, mis kahjustab tamme perekonna taimi. Pinnases levib seen järgmistele puudele omavahel kokkukasvanud juuresüsteemide kaudu, maa peal levib eoste abil ning samuti siiruvad seenhaigust erinevad tamme kooreüraski liigid. Taimahaigus on võimeline surmama puu ühe hooaja vältel. Seenhaigus on levinud USA idaosas.

Eostega seeneniitide kogumik sarlakpunase tamme koore all
Foto: C. E. Seliskar, USA

B. fagacearum kahjustus sametja tamme lehtedel
Foto: C. E. Seliskar, USA

Kahjustustunnused

Punase tamme lehed närbub kevadel kiiresti kogu puu lehestik ning lehed muutuvad pruuniks, mõned närbunud lehed võivad jääda puudele kauemalt kinnitunuks. Mõnikord pruunistuvad lehed ainult lehe tipust keskosani, teine pool lehest jääb rohelisteks. Tihti värvub puude väliseim aastaring pruuniks. Mõni kuu pärast puu hukkumist moodustuvad surnud puu koore alla eoseid moodustavad tugeva puuvilja lõhnaga hallikad seeneniitide kogumikud, kogumiku keskosas on süvend.

Seenhaigusega nakatunud valgete tamme puud surevad harva ja ainult osad puu oksad kuivavad ning sellel oksal kasvavad lehed närbuvad. Kuna valgete tamme puud surevad harva, võivad pruunistuda mitmed puu aastaringid. Seeneniitide kogumikud moodustuvad valge tamme koore alla harva.

Peremeestaimed

Peremeestaimedeks on kõik tammeliigid, kuid Põhja-Ameerika päritolu liigid on haigusele vastuvõtlikumad.

Levik

B. bretziella kauglevik on võimalik nakatunud taimede või tammepuidu rahvusvahelisel kaubavahetusel ning koorimata puidus võivad peituda ka taimahaigust siirutavad kooreüraskid, kuigi USAst imporditud puid peab olema kooreta ja kuum- või kemikaalidega töödeldud.

Taimahaigus lähilevik toimub eelkõige eoste abil või omavahel kokkukasvanud juurte kaudu, harvemini ning aeglasemalt levib haigus seda siirutavate putukatega. Eelkõige levib seenhaigus metsades ja vähem puukoolides.

Seenhaiguse putuksiirutajateks on tamme kooreüraskid *Pseudopityophthorus minutissimus* ja *Pseudopityophthorus pruinus*, keda Euroopas ei esine. Potentsiaalseks siirutajaks võiks olla ka Eestis levinud liik tamme-maltsaürask (*Scolytus intricatus*).

Lisainfo: EPPO Global Database - [taimekahjustaja iseloomustus ja levikuala](#)

*EPPO – Euroopa ja Vahemeremaade taimkaitseorganisatsioon